

Sygn. akt III CKN 552/97

POSTANOWIENIE

Dnia 23 sierpnia 2001 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Grzelka (przewodniczący)

SSN Hubert Wrzeszcz

SSN Tadeusz Żyznowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku wierzyciela Gminy K.

o ogłoszenie upadłości [...] Spółdzielni „[...]” w K. w likwidacji,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym

w dniu 23 sierpnia 2001 r.

wniosku likwidatora [...] Spółdzielni „[...]” w K.

o uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego

z dnia 26 maja 1998 r., sygn. akt III CKN 552/97,

oddala wniosek.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 maja 1998 r. Sąd Najwyższy umorzył postępowanie kasacyjne wobec cofnięcia kasacji przez J. S. – likwidatora [...] Spółdzielni „[...]” w K.. W piśmie z dnia 3 kwietnia 2001 r. E. S. likwidator tej Spółdzielni z powołaniem się na przepisy art. 359 w zw. z art. 393¹⁹ i 391 k.p.c. wnosił o uchylenie wymienionego postanowienia i rozpoznanie złożonej kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Autor wniosku z powołaniem się na wypowiedź Sądu Najwyższego zawartą w uzasadnieniu postanowienia z dnia 31 marca 1999 r. I CKN 15/99 (OSNC 1999, nr 9, poz. 164) dowodził, że postanowienie o umorzenie postępowania upadłościowego nie jest postępowaniem orzekającym co do istoty. Tak samą naturę – postanowienia nie kończącego postępowania – posiada również – zdaniem autora rozpatrywanego wniosku – postanowienie umarzające postępowanie odwoławcze wobec cofnięcia środka zaskarżenia wniesionego od postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zapatrywanie Sądu Najwyższego w powołanym orzeczeniu z dnia 31 marca 1999 r. wyrażone zostało na tle art. 218 prawa upadłościowego. Nie ulega wątpliwości, że przesłanki określone w art. 218 prawa upadłościowego mają charakter formalny. Umorzenie postępowania upadłościowego ma charakter orzeczenia kończącego postępowanie nie w wyniku rozpoznania merytorycznego lecz z przyczyn formalnych. Może nastąpić w każdym stadium postępowania. Postanowienie to podejmowane jest z urzędu i obligatoryjnie. Wynika to z celu postępowania upadłościowego jakim jest zaspokojenie wierzycieli upadłego dłużnika; jeżeli nie istnieje możliwość osiągnięcia tego celu (wobec braku środków na pokrycie kosztów postępowania), postępowanie w ogóle nie powinno być wszczęte, a gdy jest w toku obligatoryjnie podlega umorzeniu.

Złożenie odwołania jest czynnością procesową strony (uczestnika postępowania) i jednocześnie aktem dyspozycyjnym w postępowaniu cywilnym. Zgodnie z zasadą rozporządzalności środkami procesowymi ochrony prawnej kodeks postępowania cywilnego inicjatywę złożenia i cofnięcia środka

odwoławczego pozostawił stronie (uczestnikowi postępowania). Strona jest uprawniona do cofnięcia kasacji, a czynność ta nie podlega kontroli sądu (por. post. Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 r., I CKN 820/97 – OSNC 1999, nr 2, poz. 40).

Strona może cofnąć swoje procesowe oświadczenie woli tylko wówczas, gdy nie osiągnie ono skutku w postaci prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie. Po prawomocnym umorzeniu postępowania, bezskuteczne jest oświadczenie, że skarżący wycofuje swoje oświadczenie o cofnięciu kasacji. Uchylenie przez sąd uchwały walnego zgromadzenia z powodu jej niezgodności z przepisami prawa ma moc prawną wobec członków spółdzielni a nie osób trzecich działających w dobrej wierze. Późniejszy – w stosunku do daty cofnięcia kasacji przez likwidatora Spółdzielni – wyrok uchylający uchwałę Walnego Zgromadzenia Spółdzielni wywołujący skutek w postaci zmiany osoby tego likwidatora, nie pozbawia skutków procesowego oświadczenia woli o cofnięciu kasacji złożone przez dotychczasowego likwidatora Spółdzielni. Wniosek o uchylenie prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania kasacyjnego podlega oddaleniu jako pozbawiony podstawy prawnej.